

#dbc

TEMA OM FÆLLES BIBLIOTEKSSYSTEM

**Styrket datafællesskab
Kodeordet er forberedelse
Sådan flytter
bibliotekets katalog**

INDHOLD

- 3 Styrket datafællesskab
- 6 Otto samler trådene
- 7 Mød aktørerne
- 8 Kodeordet er forberedelse
- 10 Sådan flytter bibliotekets katalog
- 12 På jagt efter fejl
- 15 Hvad synes du om bladet?
- 16 Filmstriben ruller ud i nye rammer
- 18 Kunsten at give gymnasieelever en god biblioteksbetjening
- 20 Nyt Netpunkt udvikles agilt
- 22 Ny platform åbner for mobil udvikling
- 23 Hurtigt og nemt med JavaScript
- 23 DBC deltager i international biblioteksudvikling
- 24 Bits&Bytes

Læs mere på dbc.dk
og følg os på

Forsidefoto: Lone Rasmussen
Forsidemodel: Otto Jensen

Design: BGRAPHIC
Tryk: PrinfoHHK.dk
Oplag: 1.700 stk.
ISSN 2445-4796 (trykt udgave)
ISSN 2445-980X (online)

LEDER

Effektivt genbrug af fælles ressourcer

Fælles Bibliotekssystem realiserer de visioner, DBC allerede for ti år siden formulerede i vores Open Library Strategy.

Rationalet bag strategien er, at Danbib-komplekset skal basere sig på generiske, nationale webservices og åbne standarder, så biblioteker og biblioteksleverandører kan genanvende dem i mange sammenhænge.

I 2008 blev strategien konkretiseret, da vi sammen med resten af TING-konsortiet udviklede første version af en fælles databrønd og en søgefunktion, der binder bibliotekernes fysiske og virtuelle ressourcer sammen, og siden har hovedparten af DBC's udvikling været koncentreret om standardisering, open source og web-servicekomponenter med effektivt genbrug af de fælles ressourcer for øje.

En tredjedel af Fælles Bibliotekssystem består således af infrastruktur, som bibliotekerne i forvejen har betalt for og derfor naturligvis ikke skal betale for igen.

Fælles Bibliotekssystem realiserer samtidig tanker helt tilbage fra begyndelsen af 1990'erne om Danbib som ægte fælleskatalog. En katalog, der indeholder alle bibliotekernes data, som giver bibliotekerne adgang til direkte katalogisering i fællesskabet – og gør det muligt for bibliotekerne og DBC at dele de samme poster.

Dansk biblioteksinfrastruktur vækker opmærksomhed internationalt. I Danmark samler vi alle bibliografiske data ét sted. Vores infrastruktur bygger på open source og webservices. Og udarbejdelsen af nationalbibliografien og bibliotekskatalogiseringen foregår i én arbejdsgang. Det er udmøntningen af et unikt fællesskab og udtryk for ægte synergi.

Mogens Brabrand Jensen
Administrerende direktør
DBC

#dbc udkommer 4-6 gange årligt.

Redaktion i dette nummer:
Marianne Hermansen,
Madeleine Saunte og
Camilla Bødker Thomsen

Ansvarshavende redaktør:
Mogens Brabrand Jensen

Ønsker om at modtage flere eller færre eksemplarer sendes til: aja@dbc.dk

DBC A/S
Tempovej 7-11
2750 Ballerup
Telefon: 44 86 77 77
dbc@dbc.dk

TEMA: FÆLLES BIBLIOTEKSSYSTEM

Styrket datafællesskab

I Fælles Bibliotekssystem genbruges data på tværs af landets biblioteker.

TEKST: MARIANNE HERMANSEN · ILLUSTRATION: ISTOCK

Når et bibliotek skifter til Fælles Bibliotekssystem, bliver databrønden på én gang bibliotekets lokalkatalog og den fælles, centrale katalog.

Databrønden som fælleskatalog er en realisering af den vision om rationelt kommunalt samarbejde, som Fælles Bibliotekssystem bygger på. Processen har været i gang siden starten af 2013, hvor Kombit sammen med 87 kommuner gik i udbud med projektet.

Siden er flere kommuner kommet til, så 95 ud af landets 98 kommuner nu har indgået aftale om at bruge Fælles Bibliotekssystem.

Allerede i udbudsbeskrivelsen var det en forudsætning, at Fælles Bibliotekssystem skulle benytte den eksisterende biblioteksinfrastruktur. Omkring en tredjedel af den samlede systemløsning udgøres derfor af den nationale databrønd og de nationale services, som

bibliotekerne allerede har betalt for. Det betyder, at den samlede løsning er blevet billigere, end hvis et nyt system skulle have været udviklet helt fra bunden.

DBC har i forbindelse med Fælles Bibliotekssystem tilpasset og udviklet de nationale services, der blandt andet gør det enklere at vedligeholde bibliotekets katalog med direkte katalogisering til databrønden.

I skrivende stund er 20 kommuner i drift på Fælles Bibliotekssystem. Hen over efteråret følger flere efter. Udrulningsprocessen vil fortsætte, indtil de sidste kommuner har taget systemet i brug i løbet af 2017.

X-Købing Bibliotekerne har anskaffet en ny børnebog. Bibliotekaren kan se, at DBC allerede har registreret bogen, der ligger som en fællesskabspost i databrønden. Når hendes angivelse af, at der er tale om fem eksemplarer, er blevet koblet til posten, vil bogen fremgå af bibliotekets katalog.

Lokal fællesbrønd, fælles lokalbrønd

Fælles Bibliotekssystem benytter version 3.5 af den nationale databrønd. Den adskiller sig på to afgørende punkter fra alle tidligere versioner af brønden: Det ene er, at den er central katalogbase, hvor alle deltagende biblioteker anvender de samme poster, også kaldet

På verdensplan er Fælles Bibliotekssystem et af de største kommunale it-projekter på biblioteksområdet.

”fællesskabsposter”. Det andet er, at bibliotekerne katalogiserer direkte i den fælles, centrale katalogbase, hvor man i én arbejdsgang og med tidstro opdatering af basen har adgang til data stort set med det samme.

Der er betydelige fordele forbundet med at håndtere bibliotekernes kataloger i en fælles, central base.

Genbrug og automatisk ajourføring

De bibliografiske poster, som DBC i forvejen skaber i den nationalbibliografiske registrering og i bibliotekskatalogiseringen, bliver genbrugt.

At genbruge DBC's poster, som i Fælles Bibliotekssystem-terminologien hedder fællesskabsposter, indebærer både en væsentlig tidsbesparelse i biblioteket og betyder, at de bibliografiske data bliver homogene og korrekte i forhold til de fælles standarder. Langt den største del af det enkelte biblioteks katalog udgøres af sådanne fællesskabsposter, og med version 3.5 af databrønden vil de altid være ajourførte, så snart en ændring er foretaget.

Den automatiske ajourføring betyder mindre arbejde for biblioteket og en bedre, mere tidstro service til brugerne.

Styrket datafællesskab

I Fælles Bibliotekssystem kan det enkelte bibliotek selv, direkte i systemet, oprette nye poster, fx indkøbte udenlandske materialer, og vælge at stille dem til rådighed for fællesskabet. Det betyder, at man i det bibliografiske datafællesskab har glæde af hinandens arbejde med det samme, samtidig med at risikoen for dobbeltarbejde, hvor to forskellige biblioteker katalogiserer samme materiale, forsvinder.

Y-Borg Bibliotekerne har indkøbt to eksemplarer af en udenlandsk bog. Via Cicero-klienten kan bibliotekaren se, at der ikke findes en fællesskabspost på den, så hun katalogiserer den og angiver, at de har to eksemplarer – en til udlån og en til brug på stedet.

Plads til de lokale behov

Selvom Fælles Bibliotekssystem er et stort fællesskab, er der taget hensyn til lokale behov. Til alle fællesskabsposter

kan tilføjes noter og andre detaljer, der har betydning lokalt. De lokale poster tilføjes fællesskabsposten som en 'påhængspost'. Det kan fx være et andet DK5-klassemærke end det, DBC har tildelt posten, eller noter, der har relevans lokalt.

Z-Tofte Bibliotekerne har efter anbefaling fra en låner anskaffet to eksemplarer af en nyudgivet bog om egnens gamle bygninger. Bibliotekaren åbner fællesskabsposten i Cicero-klienten.

Han angiver, at biblioteket har et eksemplar på hovedbiblioteket og et på en filial. Han tilføjer noter af lokalhistorisk relevans og ændrer opstillingssignaturen, så den passer til den, biblioteket bruger til de lokalhistoriske materialer. De fælles dele af posten deles stadig af alle biblioteker. De tilføjelser, bibliotekaren har lavet, knyttes til Z-Tofte Bibliotekernes post.

Den lokale katalog filtreres fra fælleskatalogen gennem de beholdningsoplysninger, der er knyttet til posterne. Når biblioteket opretter en beholdning, bliver den automatisk sendt til databrønden og er synlig med det samme. I forbindelse med søgninger trækker man på beholdningsdata.

Kombit forventer, at DDB CMS version 1.4 (oktober 2016) giver mulighed for – baseret på beholdninger – at afgrænse til i hvilken afdeling, materialet befinder sig.

Udover Danbib og poster fra folke- og skolebiblioteker i Fælles Bibliotekssystem, indeholder databrønden version 3.5 også 55 eksterne kilder. Posterne er som i tidligere versioner af brønden bundet sammen af relationer, så supplerende materialer i form af anmeldelser, et forfatterportræt, en film og lignende dukker op i brugerens søgning som et tilbud om supplerende information.

Mindre arbejde med Fælles Bibliotekssystem

En lang række ting vil skulle gøres anderledes med Fælles Bibliotekssystem. Ud over ibrugtagningen af Cicero-klienten, som it-virksomheden Systematic leverer, og alt hvad det medfører af ændrede arbejdsgange og omstilling til nye skærm billeder, vil der være ting, der bliver lettere, fordi det meste af den systemadministration, som det enkelte bibliotek indtil nu har udført, falder bort.

Slut med dataleverancer

Med Fælles Bibliotekssystem bortfalder opgaven med ugentligt at opdatere lokalkatalogen med nye og ajourførte poster. Det sker, fordi bibliotekets katalog kommer til at indgå som en del af den nationale databrønd, der automatisk opdateres, når DBC i Danbib tilføjer nye poster eller retter i de eksisterende.

Slut med beholdningsindberetninger

Også opgaven med at indberette beholdningsoplysninger, som biblioteket typisk har udført en gang om ugen til Danbib, forsvinder. I Fælles Bibliotekssystem vil de beholdningsdata, biblioteket indtaster, i løbet af kort tid være opdaterede og synlige som lokationer i Danbib.

Langt mindre teknisk vedligeholdelse lokalt

Fordi Fælles Bibliotekssystem hostes ét sted (TDC Hosting), vil opgaverne i forbindelse med den tekniske systemadministration ændre sig og blive færre. Fx vil opgradering og fejlrettelser i webservices med fordel kunne udføres centralt i samarbejde mellem DBC og Systematic, uden at hver enkelt bibliotek lokalt skal ændre noget.

TEMA: FÆLLES BIBLIOTEKSSYSTEM

Otto samler trådene

Et projekt som Fælles Bibliotekssystem oplever man "once in a lifetime", siger DBC's projektleder.

INTERVIEW: CAMILLA BØDKER THOMSEN · FOTO: LONE RASMUSSEN

Hvad er DBC's rolle i Fælles Bibliotekssystem?

"Som udvikler af den nationale infrastruktur, altså databrønd, webservices osv., leverer DBC nogle helt centrale komponenter, som Fælles Bibliotekssystem bruger og spiller sammen med. Databrøndkomplekset er omdrejningspunktet for funktionalitet i forhold til metadata og søgning mv. og udgør omtrent en tredjedel af den samlede systemløsning.

Vi har tilpasset infrastrukturen og udviklet nyt specifikt med henblik på Fælles Bibliotekssystem, så bibliotekerne kan bruge den nationale databrønd som katalogbase, og brønden kan beriges med data fra det administrative system, som for eksempel information om hvor et materiale befinder sig, og om det er udlånt.

Den udvikling afsluttede vi i 2015, og siden september samme år har vi haft fokus på udrulning. Her er det DBC, der tager imod de data, der skal i brønden, og sørger for, at de kommer til at ligge det rigtige sted. Og når den enkelte kommune er skiftet til det nye system, er det helt lavpraktisk også os, der sørger for, at bibliotekets hjemmeside, DDB CMS, bliver sat op til at integrere med Fælles Bibliotekssystem."

Hvad er din rolle som projektleder?

"Som DBC's projektleder er jeg ansvarlig for at koordinere vores aktiviteter med de andre parter i projektet, primært Kombit, der er bestiller af systemet på vegne af kommunerne, og Systematic, som udvikler det.

Lige nu er der stort fokus på udrulning, og derfor er jeg i øjeblikket dybt involveret

Otto Jensen har i mere end 20 år arbejdet med projektledelse i forbindelse med levering af systemløsninger til forskellige typer biblioteker – siden 2014 som DBC's projektleder for Fælles Bibliotekssystem.

ret i at koordinere og facilitere DBC's indsats i den omfattende udrulningsproces, som kører til ind i 2017. Det vil for eksempel sige at have styr på, hvor mange kommuners data, vi kan indlægge ad gangen. Vi skal jo være sikre på, at vi kan håndtere det."

Hvordan har det været at være med?

"Grundlaget for projektet – visionen om et fælles, nationalt bibliotekssystem

– gør, at det ikke bliver større. Det er sådan noget, man oplever 'once in a lifetime'. Det er jo på alle måder et kæmpe projekt med mange involverede og med et langt, sejt træk både i udviklings- og udrulningsforløbet. Det har været virkelig spændende at være med i projektets "maskinrum", og samarbejdet mellem parterne har været meget konstruktivt og løsningsorienteret, virkelig en fornøjelse at opleve."

TEMA: FÆLLES BIBLIOTEKSSYSTEM

Mød aktørerne

Fælles Bibliotekssystem er resultatet af et stort nationalt samarbejde med mange aktører. Mød hovedrolleindehaverne her.

TEKST: MADELEINE SAUNTE

Kombit, kommunernes it-fællesskab, er projektejer og indkøber af Fælles Bibliotekssystem på vegne af kommunerne. Kombits rolle er at håndtere de aftalemæssige relationer med kommuner og leverandører, samt projektledelse på udviklingsprojektet.

It-huset **Systematic** er udvikler af Cicero og ansvarlig for de tekniske og øvrige processer i forbindelse med udrulningen af Fælles Bibliotekssystem, samt projektleder for samme i samarbejde med Kombit.

DBC er med databrønd og webservices infrastrukturleverandør til Fælles Bibliotekssystem. DBC står for konvertering af bibliografiske data, så lokalkatalogernes poster kan komme i systemets fælles databrønd.

Brugerne af det færdige bibliotekssystem er personale på folke- og skolebiblioteker, samt borgere og elever via brugergrænsefladerne DDB CMS og Skolebiblioteksportalen.

TEMA: FÆLLES BIBLIOTEKSSYSTEM

Kodeordet er forberedelse

Gå i gang i god tid, ryd op, og sæt tid af til spørgsmål og diskussioner. Sådan lyder nogle af rådene fra bibliotekerne i Ringsted og Stevn, som gik over til Fælles Bibliotekssystem i april 2016.

INTERVIEW: MARIANNE HERMANSEN

Marianne Sivertsen, it-ansvarlig i Stevn Bibliotekerne, om overgangen til Fælles Bibliotekssystem:

"Efter planen skulle vi være gået over til Fælles Bibliotekssystem i midten af januar, men på grund af den pause, der opstod i udrulningen, skete det først den 27. april. Det var på mange måder vores held, for det gav os god tid til at lære det nye system at kende og forberede konverteringen.

Måske er jeg ikke nørdet nok, eller også er manualerne og tjeklisterne til systemet lige lovlig indforståede – det gik i al fald meget hurtigt op for mig, at svarene på de spørgsmål, man sidder med, ikke altid lige er til at finde i manualerne. I begyndelsen kan det også være svært at overskue, hvor og i hvilket hjørne af systemet man skal begynde. Så i den sammenhæng var det en stor fordel,

at vi havde god tid til at lære systemet at kende i "sandkassen" med hensyn til træning og i vores testbase med hensyn til opsætning af systemet. Der er mange nye begreber, manualer, tjeklister og opsætninger, man skal forholde sig til, og dele af det systemmæssige kræver, at man er i dialog med diverse afdelinger på rådhuset og eksterne partnere.

Jeg synes ikke, vi skulle foretage meget oprydning i vores data, men selvfølgelig er der altid noget, når man trækker data ud af de gamle systemer. Vi opdagede for eksempel, at vi med Cicero ville nå op på tre aldersgrænser for, hvornår man er barn, og hvornår man er voksen. Vi havde 14 år som nedre aldersgrænse for at komme på biblioteket i den ubemandede åbningstid uden forældre-tilladelse, 16 år for hvornår man skal betale voksengebyr – og når man er 15 år, får man digital postkasse. Da Cicero benytter digital post, har vi

harmoniseret vores barn/voksen-aldersgrænse til 15 år.

Vi valgte at etablere vores egen introduktion til Cicero samt vores egne workshops, som vi har holdt hver 14. dag frem til konverteringen. Her tog vi hver gang et emne op, og vi arbejdede i fællesskab med opgaver, som superbrugerne havde lavet til dagens emne. Det kunne for eksempel være 'udlån og lånere' eller 'fjernlån'.

For at være godt rustet er det vigtigt, at alle skal kunne øve sig hands-on, og at der skal være god tid til spørgsmål og diskussioner om det nye system. Det sikrer opbakning til processen.

Systemet er ikke perfekt endnu. Det bliver det forhåbentlig hen ad vejen. Når man lige får fundet ud af, hvordan systemet er bygget op, opdager man, at navigationsmetodikken går igen rigtig mange steder. Det gør systemet nemt at sætte sig ind i."

"For at være godt rustet er det vigtigt, at alle skal kunne øve sig hands-on, og at der skal være god tid til spørgsmål og diskussioner om det nye system."

Marianne Sivertsen, Stevn Bibliotekerne.
Foto: Hanne Nielsen.

Trine Vandsted Nielsen, souschef i Ringsted Bibliotek, om overgangen til Fælles Bibliotekssystem

"Kodeordene er forberedelse, forberedelse, forberedelse. I Ringsted var vi i drift med Fælles Bibliotekssystem i løbet af 24 timer. Jeg er sikker på, at når det gik så utrolig nemt, så skyldes det, at vi har gjort et solidt forarbejde.

Oprydning i data er helt afgørende, for der dukker med garanti mærkelige ting op i de gamle baser, når man tænker på, at mange forskellige personer har arbejdet i dem over mange år.

Vi havde kun fire fejlbehæftede bibliografiske poster. Til gengæld var der rigtig mange fejl i vores administrative data såsom mærkelige låner typer og rod i opstillinger og delopstillinger. Alt det fik vi styr på i god tid. Vi gik faktisk i gang med oprydningen, før vi fik datavaskelisterne fra Systematic. Det kan man jo sagens.

I Ringsted er vi et hold på fire med mig som projektleder, der har stået for

"Mine gode råd er: Forbered jer grundigt, ryd op og sørg for at lære systemet at kende i god tid."

Trine Vandsted Nielsen, Ringsted Bibliotek.
Foto: Lone Rasmussen.

processen. Det har fungeret godt, fordi vi ikke var flere og har delt opgaverne imellem os.

Jeg vil anbefale at introducere Fælles Bibliotekssystem til medarbejderne i god tid inden overgangen. Vi valgte at få introkurset for alle medarbejdere, en måned før vi skulle i luften i stedet for nogle dage før, som Systematic havde lagt op til. Det er simpelthen for sent i forhold til den proces, det er at få de nye arbejds gange ordentligt indarbejdet.

Efter introkurset har vi undervist internt i små hold, hvor vi har fokuseret på, hvem der har brug for at lære hvad i for-

hold til den enkeltes arbejdsprocesser. Fordi vi var i så god tid med introkurset og den interne undervisning, har alle i fred og ro kunnet øve sig i testdata-basen og lære det nye system at kende, uden det pres det ville have været, hvis vi først rigtigt skulle til at finde ud af arbejds gangene, når vi var i drift.

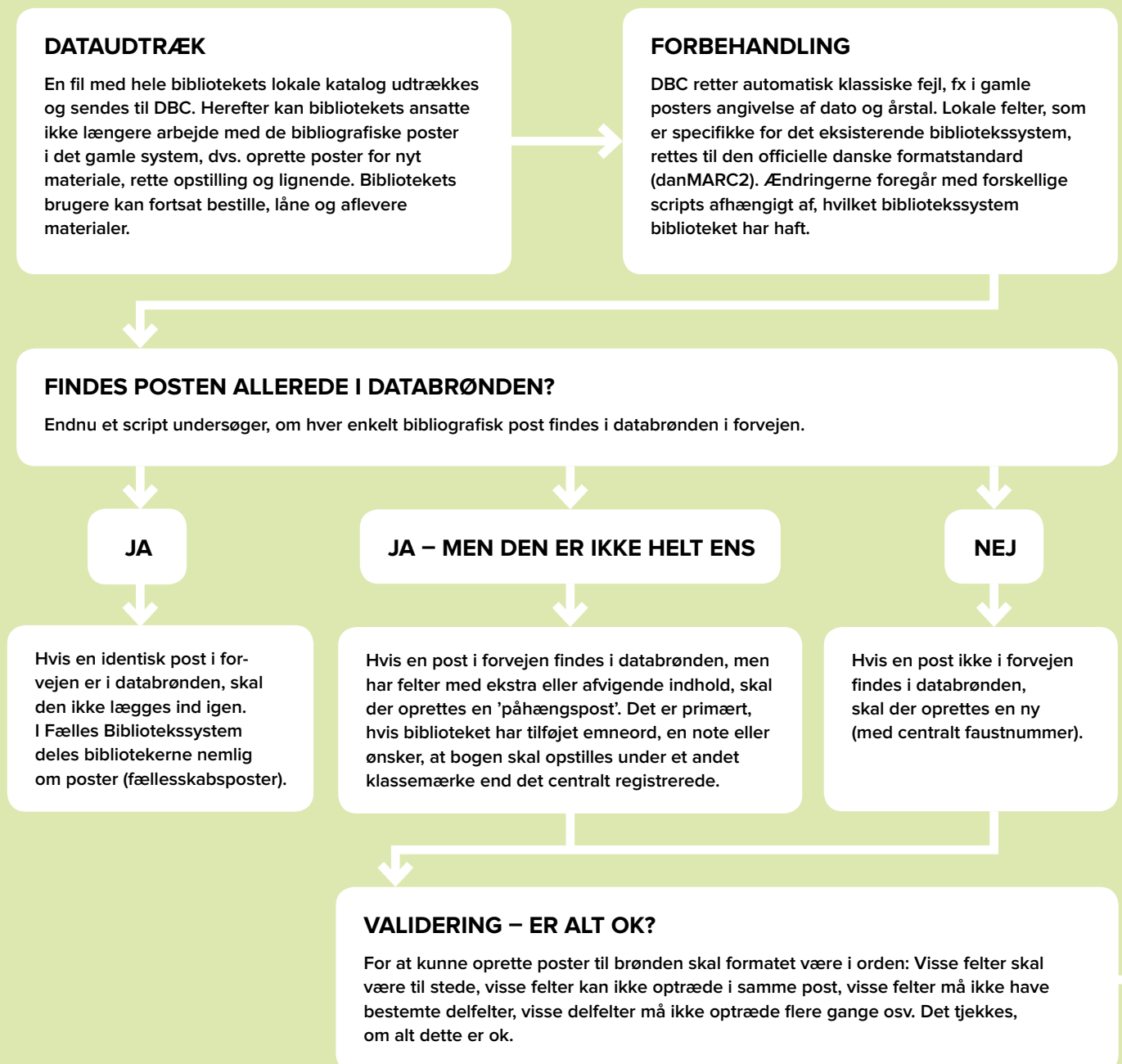
Efter at vi er gået over, er der naturligvis dukket rigtig mange smårettelser op, ligesom der er arbejds gange, som ikke er så smidige som før. Men, som vi siger til hinanden: 95 % af systemet virker, og manglerne – dem har vi sendt en ønskeliste til Systematic om."

TEMA: FÆLLES BIBLIOTEKSSYSTEM

Sådan flytter bibliotekets katalog

Når en kommune tager Fælles Bibliotekssystem i brug, skal bibliotekernes poster ind i seneste version af den nationale databrønd. DBC behandler i den forbindelse store mængder data. Processen strækker sig over tre uger og munder hver uge ud i, at 1-2 nye biblioteker går i drift.

TEKST: CAMILLA BØDKER THOMSEN

Processen øves for at reducere fejl

Inden bibliotekets katalog overflyttes, sådan som det beskrives i diagrammet, test-gennemløbes processen flere gange. For at sikre færrest mulige fejl og tab af data er det nemlig vigtigt at identificere fejlkilder tidligst muligt, så de kan nå at blive rettet. Testprocessen påvirker ikke brugen af biblioteket.

Prøve: Hvor galt står det til? (ca. 5-6 måneder før)

Allerede et halvt år før overgangen til Fælles Bibliotekssystem testes første del af processen. De dannede poster bruges dog ikke til noget, og lægges ikke i databrønden. Denne test kan laves flere gange for at tjekke, at det er lykkedes at rette fundne fejl.

Generalprøve (ca. 2-3 måneder før)

I denne sidste test køres hele processen igennem. Posterne høstes også til databrønden, men kun til en testversion. Generalprøven køres kun én gang.

Vask af data

Hver test genererer en rapport over, hvilke poster, der går glat igennem, og hvilke, der fejler. Typisk køber kommunen sig til, at Systematic 'vasker' store fejlklumper efter den første test, mens biblioteket manuelt retter de tilbageværende fejl efter generalprøven.

TEMA: FÆLLES BIBLIOTEKSSYSTEM

På jagt efter fejl

Bodil Dalgaard-Møllers mission er at finde fejl, så bibliotekerne kan skifte til Fælles Bibliotekssystem uden at miste vigtige data.

TEKST: CAMILLA BØDKER THOMSEN · FOTO: POUL BERGSTRØM HANSEN

”Enhver post, der fejler, er et potentielt problem.” Sådan siger Bodil Dalgaard-Møller, som er databasekonsulent i DBC. Sammen med Kombit og it-virksomheden Systematic gør hun sit bedste for, at bibliotekerne ikke taber noget undervejs, når de skifter deres gamle, lokale bibliotekssystem ud med Fælles Bibliotekssystem.

Hun følger op på, at Kombits udrulningsplan kører, så DBC modtager data fra bibliotekerne på de rigtige tidspunkter, og hun har dialogen med Systematic, når de ’vasker’ data på baggrund af DBC’s fejlrapporter.

”Poster, der bliver afvist på vej ind, gør livet besværligt for bibliotekerne. De får et arbejde med at rette, og hvis den bibliografiske post ikke er lagt ind, kan der ikke blive registreret beholdninger på den, og så står biblioteket fysisk med nogle bøger, som de ikke kan finde i deres system.”

To slags fejl

Der er helt overordnet to slags fejl, forklarer Bodil: de systemmæssige og de menneskeskabte.

”Systemmæssige fejl er biblioteket ikke altid selv herre over. For eksempel kan det gamle system have haft en fordeling af data mellem hoved- og bindposter, som ikke svarer til standarden, sådan at data, der burde stå i bindposten, i stedet står i hovedposten eller omvendt.”

Fejl i lange baner.
Bodil Dalgaard-Møller
 opfordrer til, at biblioteket
 retter fejl i de bibliografiske
 poster allerede efter første
 fejlrapport.

”Ved de der små pudseløjerlige ting er det menneskelige øje bedst til at afsløre, hvad der er galt.”

Bodil Dalgaard-Møller

”Menneskelige fejl kan for eksempel være slåfejl. At nogen simpelthen på et eller andet tidspunkt har indtastet noget forkert. Det kan betyde, at et bogstav bliver læst, som om det skal betyde, at der er tale om et delfelt, og når vi så kører posten igennem vores validering, vil maskinen sige ’Hov, her er et stort delfelt, men hvor er så det lille delfelt, der skulle komme bagefter?’ Og så bliver posten afvist.”

Den sidste slags er umulige at rette maskinelt. ”Ved de der små pudseløjerlige ting er det menneskelige øje bedst til at afsløre, hvad der er galt, og så må biblioteket rette det manuelt,” siger Bodil og tilføjer, at det heldigvis ikke er den slags fejl, hun ser i store mængder.

Nogle af de systemmæssige fejl kan til gengæld forholdsvis let rettes ved at lade en computer tygge sig gennem data, for eksempel det nævnte problem med forkert fordeling af informationer i hoved- og bindposter. Her kan biblioteket købe sig til, at Systematic ’vasker’ data.

Datavask er oplagt at bruge, hvis der er mange fejl, som ligner hinanden, og som kan løses med samme procedure.

Som udgangspunkt for datavasken bruger Systematic de rapporter, som DBC’s systemer genererer ved de testindlægninger af bibliotekernes data, som går i gang cirka 5-6 måneder før idriftsættelsesprocessen. (Se diagrammet s. 10-11).

Tomme felter buldrer mest

Bodil opfordrer bibliotekerne til at bruge den forholdsvis lange periode, der er sat af til test, til at få posterne på plads. Det bedste er at rette så meget som muligt allerede efter første test. Næste

FOR DE NØRDEDE

Eksempler på slåfejl, der giver rod i postens delfelter, som ikke kan rettes maskinelt

260 00 *K bh. *b Erichsen *c 1953

Fejlbesked: e01 00 *a subfield K is not followed by subfield k in 260

Forklaring: Der skulle have stået *a Kbh.

245 00 *a Kaptajn Grants børn *e ved Else Schiøler og Eva Jacobsen *e indtalt af *I b Mossin

Fejlbesked: e01 00 *a subfield I is not followed by subfield i in 245

Forklaring: Der skulle ikke have været * foran I

245 00 *a Greven af Monte Cristo *e Alexandre Dumas *e illustreret af *R oald Als

Fejlbesked: e01 00 *a subfield R is not followed by subfield r in 245

Forklaring: Der skulle ikke have været nogen * foran R

900 00 *a Kanawa *K iri Te *z 700/111

Fejlbesked: e01 00 *a subfield K is not followed by subfield k in 900

Forklaring: Der skulle have stået *h Kiri Te

test kan så give sikkerhed for, at det, man har gjort, har virket efter hensigten.

Der er flere fejltypen, som det især gælder om at få styr på hurtigt i processen. For eksempel fejlede poster, som andre poster er afhængige af.

”Skrækeksemplet er et værk på 42 bind, hvor hovedposten fejler. Så vil de 42 bindposter alle sammen blive afvist, fordi de kommer til at mangle oplysninger. Det vil være helt tåbeligt ikke at rette den post med det samme,” siger Bodil.

Det kan også være problemer med poststrukturen. Her nævner Bodil igen hoved- og bindposter som en af de store syndere:

”Hvis en bindpost ikke peger på en hovedpost, vil vores håndtering af hele strukturen få et problem. Det bliver ikke til at finde hoved og hale i. En bindpost har jo kun de data, der er relevante for præcis det bind. Hvis den ikke får fat i hovedposten, mangler der en masse data. Hvor står bogen? Hvem er forfatteren? Posten bliver ubrugelig. Materialet bliver usynligt.”

"Vi stiller så store krav til dataene nu, fordi vi og bibliotekerne vil kunne så meget med dem," siger **Bodil Dalgaard-Møller**.

Fire gode råd fra Bodil

Her er de ting, det ifølge Bodil er vigtigt at være særligt opmærksom på, inden biblioteket skifter til Fælles Bibliotekssystem:

Tomme felter: De skal væk!

Poststrukturer: Tjek, at bindposter peger på hovedposter og omvendt, og at data er korrekt fordelt mellem niveauerne.

Lokale felter: Tjek, om der er noget, det er vigtigt at få over i de officielle felter.

Småsamlinger: Er der samlinger uden beholdning på, f.eks. stadsarkivposter eller lignende, hvor der bare står i en note, at det ligger på bestemt hyld i arkivet? Hvis det skal med, skal det beholdningsregistreres.

Noget af det, der typisk dukker op i den allerførste test, og som bør rettes med det samme, er tomme felter i posterne. "Poster med tomme felter fejler. Hver gang. Hvis ikke det bliver rettet, kommer posten ikke med," fortæller Bodil.

Når en post ikke kan komme ordentligt med over i Fælles Bibliotekssystem, kan fejlen godt have eksisteret længe, uden at det nødvendigvis har haft nogen betydning hidtil. For eksempel et tomt felt – eller slåfejlen, der laver rod i store og små delfelter. Når Bodil og kollegerne først opdager dem nu, er det, fordi et nyt valideringssystem er blevet bedre til at finde den type fejl.

Men hvis man levede fint med fejlene før, hvorfor så egentlig gå så højt op i at finde dem nu, kunne man spørge.

"Vi stiller så store krav til dataene nu, fordi vi og bibliotekerne vil kunne så meget med dem. Det kan vi kun, hvis data overholder standarden. Hvis formatet er brugt forkert, kan det betyde, at poster bliver tabt i søgninger, eller at brugeren risikerer at få vist en dårlig post, der kommer til at støje for den rigtige post, der skulle have været vist," forklarer Bodil.

Fejl går ud over flere

Tidligere havde bibliotekerne deres egen variant af en post liggende. Da betød det ikke helt så meget med fejl, for det var kun deres egne brugere, det gik ud over.

"Med Fælles Bibliotekssystem deler bibliotekerne poster rigtigt, sådan at en fejl bliver eksponeret for andre end dem selv. Før blev databrønden kun brugt af brugerne, hvorimod personalet benyttede lokalkatalogen, der måske var 'opdraget' til at tolerere forskellige fejltyper. Nu er databrønden fundament for både brugere og personale, og her er ingen smutveje uden om fejlagtige data."

Skiftet til Fælles Bibliotekssystem giver en mere homogen database, som er bedre i overensstemmelse med danMARC2-standard. Og som i enhver grundig oprydning inkluderer arbejdet også udsmidning.

"Vi prøver at undgå for mange ens data. Der er ingen grund til at have mange identiske poster liggende i databrønden. Fordi vi er så strikse med, at posterne skal overholde standarderne, bliver posterne ensrettet så meget, at vi kan

identificere ens materiale og smide dubletter ud."

Også på det enkelte bibliotek er Fælles Bibliotekssystem en god anledning til oprydning.

"Overflytningen af data kræver, at biblioteket har godt styr på, hvad der ligger i deres nuværende katalog, og hvad de vil have med over i den nye. Ud fra den kontakt, jeg har til bibliotekerne, er det mit indtryk, at de generelt er glade for det overblik, det giver," siger Bodil og slutter af med:

"Ved overgangen til Fælles Bibliotekssystem er der mange beslutninger, der skal træffes og meget arbejde, der skal gøres. Men arbejdet med lånerkategorier, opstillingsgrupper osv. er ikke til megen nytte, hvis der ikke er noget materiale at udlåne. Det er derfor, det er så vigtigt at få alle relevante bibliografiske data med over, for ellers er materialet i princippet ikke-eksisterende."

Hvad synes du om bladet?

Du sidder med det syvende nummer af bladet #dbc. Det er et blad til dig, som arbejder i, for eller med bibliotekerne, og det handler om udviklingen af bibliotekernes fælles infrastruktur.

Vores ambition er at udgive et blad, som er læseværdigt og oplysende, og som rammer din faglighed og interesse.

Derfor vil vi gerne høre, hvad du synes om bladet. Hvad interesserer dig, hvad vil du gerne læse om, og hvordan kan vi blive bedre?

Klik ind på dbc.dk og besvar læserundersøgelsen inden den 1. oktober 2016.

Som tak for hjælpen trækker vi lod om **10 gange 2 biografbiller** til Nordisk Film Biografer.

Tusind tak, fordi du vil hjælpe!

De bedste hilsner
#dbc-redaktionen

Filmstriben ruller ud i nye rammer

Store billeder, bedre søgning, mulighed for at lave lister og give stjerner. Det er noget af det, man kan glæde sig til i det nye Filmstriben, som bygger på input fra bibliotekerne og over 8.000 brugere.

TEKST: MADELEINE SAUNTE · FOTO: POUL BERGSTRØM HANSEN

Indholdet er det samme: næsten 2.500 film, udvalgt ud fra bibliotekariske principper om kvalitet, alsidighed og aktualitet. Men brugeroplevelsen er ny. Bibliotekernes filmtjeneste er på vej med en ny og mobilvenlig grænseflade, hvor det visuelle er i højsædet. Det nye Filmstriben bliver klar i løbet af efteråret.

Til de nysgerrige og de utålmodige er der allerede mulighed for at smugkigge på det nye layout via et link til beta-versionen, som ligger på filmstriben.dk. Klikker man på det, kommer man til et nyt og enkelt filmunivers under udbygning, med store billeder, og hvor det meste tekst er gemt af vejen, indtil man

kører henover med musen eller klikker på de diskrete ikoner.

Det er ikke kun Filmstribens udseende, der får en makeover. Muligheden for at oprette en profil, se ratings, give stjerner, lave lister og få personaliserede anbefalinger gør Filmstriben til et mere involverende medie end tidligere.

Under overfladen er hele produktionen af metadata ændret, så Filmstriben fremover vil bruge de metadata fra bibliotekskatalogiseringen, som kollegaerne i DBC's dataafdeling registrerer. Mere konsistente metadata betyder, at søgningen bliver forbedret på det nye site.

Det gamle Filmstriben stammer fra 2007, hvor DBC etablerede bibliotekernes digitale filmtilbud i et samarbejde med Det Danske Filminstitut. Nu er det på tide med en opdatering, mener Lone Rasmussen, filmstriberedaktør i DBC:

”Jeg synes egentlig, at det altid har været et filmisk flot layout. Men tiden er løbet fra det, både visuelt og i forhold til brugerbehov. Der er også sket det i mellemtiden, at mange er begyndt at bruge tablets og smartphones, og det er den gamle grænseflade ikke forberedt til,” siger hun.

Brugere vil have lister

Inden arbejdet med den nye grænseflade gik i gang, gennemførte Filmstriben en brugerundersøgelse, hvor flere end 8.000 valgte at bruge tid på at besvare spørgsmål og komme med forslag til forbedringer. Samtidig har bibliotekerne løbende bidraget med forslag og input til ny udvikling.

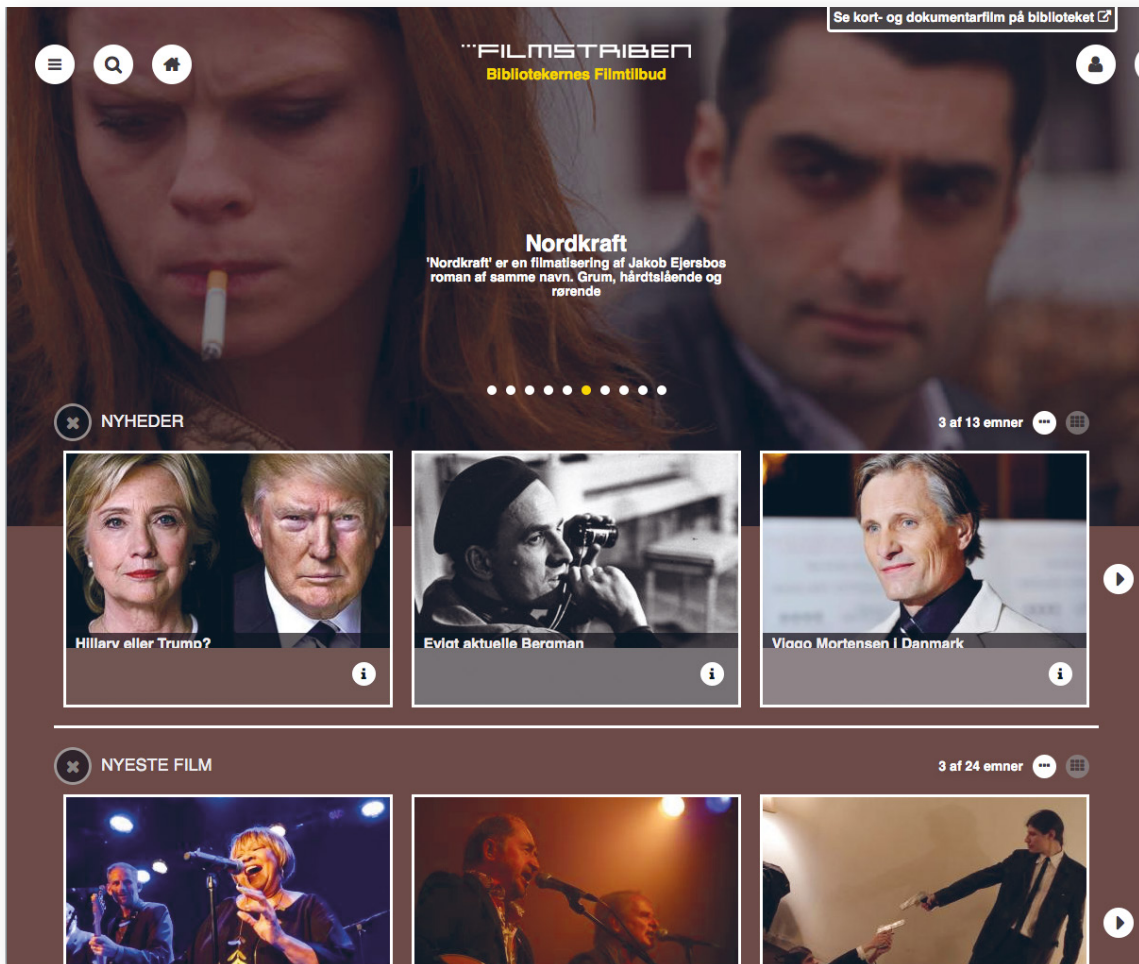
”Det skinnede virkelig igennem, at vi har loyale og dedikerede brugere. Vi blev helt overvældet af al den gode og konstruktive feedback. Den kritik, der var, gik mest på tekniske ting, mens der var stor tilfredshed med indholdet. Alle kommentarer og ønsker har vi noteret ned og arbejdet med i den videre udvikling,” siger Lone Rasmussen.

Højt på ønskelisten lå muligheden for at oprette huskelister. Det er der taget højde for, så når man fremover bevæger sig rundt i det nye Filmstriben, vil man løbende kunne tilføje film til sine lister, så de er til at finde næste gang: Film, jeg skal huske at se, film til en lørdag aften, film, jeg vil se med børnene, og så videre. Og listerne kan deles på Facebook, Twitter eller via mail.

Kurateret:

Som redaktør står Lone Rasmussen for at udvælge film til Filmstriben. Målestokken er kvalitet, alsidighed og aktualitet, og europæiske og smalle film prioriteres over blockbustere.

I Filmstribens nye design tilpasser baggrundsfarven sig automatisk billederne.

Den nye grænseflade kommer både som browserudgave og iOS app.

I det hele taget er der arbejdet meget med nye måder at præsentere filmene på, fortæller Lone Rasmussen.

”Vi har næsten 2.500 film på Filmstriben i dag, og risikoen er, at de drukner lidt i hinanden. I den nye grænseflade er der lagt vægt på features, der gør det lettere at blive inspireret, sortere og finde lige præcis det, man er interesseret i.”

Personalisering deler (som altid) vandene

”Enten vil man rigtig gerne have det, eller også vil man slet, slet ikke,” siger Lone Rasmussen. Personalisering er et tema, hvor meningene går i hver sin retning, så i det nye Filmstriben bliver det et tilvalg. Som noget nyt kan man vælge at oprette en profil, og gør man det, kan man gemme lister, give stjerner,

Du kan følge Filmstriben på Facebook og Twitter

og føje film til favoritter. Og systemet anbefaler film til dig på baggrund af dine favoritter.

”Hvis man opretter en profil, er der mere brugerinvolvering. Vi tror, brugeroplevelsen bliver sjovere, når man får flere muligheder. Men man kan også vælge at lade være og i stedet se film præcis på samme måde som i dag,” understreger Lone Rasmussen.

Uden en profil vil man stadig kunne se rateringer fra IMDB og fra Filmstriben, man vil bare ikke selv kunne rate.

Ny player på vej

Den nye grænseflade forventes at være klar i løbet af efteråret. Parallelt arbejder Lone Rasmussen og resten af holdet også på andre forbedringer.

”De tekniske begrænsninger var noget af det, vi fik mest kritik for i brugerundersøgelsen, og det arbejder vi også på. Vi satser på at have en ny player parat inden årets udgang. Det vil betyde, at Filmstriben kan afspille film i alle gængse browsere og via AirPlay og Chromecast. Men det er altså et arbejde, som foregår sideløbende med den nye grænseflade,” siger Lone Rasmussen.

Kunsten at give gymnasieelever en god biblioteksbetjening

Hvor man måske kunne tro, at biblioteksbetjening af gymnasieelever ikke adskiller sig fra betjening af alle mulige andre biblioteksbrugere, viser tilstrømningen til DBC's kurser i 'bibliotek.dk og betjening af gymnasieelever' det modsatte.

TEKST: MARIANNE HERMANSEN

DBC har hen over foråret i samarbejde med bl.a. bibliotekar Anita Tejlgaard Olesen og centralbibliotekerne afholdt kurset "bibliotek.dk og betjening af gymnasieelever" ikke mindre end seks gange rundt om i landet. Hver gang med flere tilmeldte, end der har været plads til. Derfor udbydes kurset igen i efteråret.

Tæt på akademiske krav

Anita Tejlgaard Olesen, som er gymnasiebibliotekar på Ørestad Bibliotek og én af de gymnasiebibliotekarer, som DBC samarbejder med om afviklingen af kurset, bekræfter, at betjening af gymnasieelever er en særlig disciplin, hvor både biblioteksfagligheden og evnen til at stille gode, opklarende spørgsmål for alvor kommer i spil.

"Tværfaglighed og utraditionelle fagkombinationer gør gymnasieelever til en særlig målgruppe," siger **Anita Tejlgaard Olesen** fra Ørestad Bibliotek. Foto: Natalie Nielsen.

"Absolut anvendeligt i hverdagen. Nu skal der bare trænes. Gode emner og engagerede undervisere."

"Et meget nyttigt og lærerigt kursus, som mange udlånsbibliotekarer kunne have glæde af."

"Mange hjørner af bibliotek.dk, som jeg ikke kendte, og som jeg nu vil gøre brug af."

Udpluk af evalueringer af kurset
'bibliotek.dk og betjening af gymnasieelever'

"Betjening af gymnasieelever handler om meget mere end at finde nogle egnede bøger eller artikler om et emne. Her er der både brug for informationsøgning på nettet, i biblioteksbase og i bibliotek.dk.

Typisk for opgaverne på gymnasie-niveau er, at det i opgavebeskrivelsen vægtes, at emnet skal belyses tværfagligt. Dertil kommer, at den tværfaglige perspektivering ofte omfatter utraditionelle fagkombinationer, som kan være udfordrende at finde kilder til. For eksempel psykologi og retorik.

Ligesom med tværfagligheden, er der også tit tale om emner, hvor det i sig selv kan være lidt af en sag at finde egnede kilder. Det kan for eksempel være nyere emner som bioteknologi eller medier.

Generelt er det min vurdering, at gymnasieopgaverne er præget af en kompleksitet, der på mange måder minder om kravene på universitetsniveau. Og så er der også det yderligere opgavekrav, at eleverne skal vise, at de mestrer informationsøgning.

Mange gymnasieelever kender som udgangspunkt ikke bibliotek.dk godt nok og får først i forbindelse med opgaveskrivningen øjnene op for, hvor godt et værktøj det er.

Et andet aspekt af betjeningen af gymnasieelever er, at det, udover opgaveterminerne, er en fordel som bibliotekar at kende de bagvedliggende bekendtgørelser og betegnelser på de opgavetyper, gymnasieeleverne får.

Opgaverne i gymnasiet kræver både informationssøgning på nettet, i biblioteksbase og i bibliotek.dk. Foto: Johnér.

Som gymnasiebibliotekar fungerer jeg ofte som en slags "dåseåbner", hvor jeg, ved at tale med eleven og spørge ind til opgaven, både bidrager til en "åbning" af, hvordan emnet kan gribes an, og hvor de egnede kilder kan søges frem," siger Anita Tejlgaard Olesen.

Generelt og praktisk knowhow giver et godt kursus

Kursusevalueringerne viser, at kombinationen af den særlige gymnasieopgavevinkel og en indføring i eller et brush up på, hvordan bibliotek.dk kan bruges i gymnasiesammenhæng, rammer plet.

Nanna Agergaard, som står for bibliotek.dk-delen af programmet, uddyber:

"Som informationssøgningsværktøj til opgaveskrivning på gymnasieniveau er

bibliotek.dk et rigtig godt match. Det er der flere grunde til. Søgefiltrene giver god mulighed for at finde de relevante søgetermer, så man både kan udvide og indsnævre sin søgning. Og bibliotek.dk indeholder også et stort antal artikler, som enten kan ses direkte online eller skaffes via Statsbibliotekets artikel-service inden for få minutter."

I samarbejde med centralbibliotekerne udbydes kurset "bibliotek.dk og betjening af gymnasieelever" igen til efteråret.

DBC står for den faglige del af kursustilrettelæggelsen, mens centralbibliotekerne udbyder kurset rundt om i landet.

Kursustilmeldingen foregår på www.centralbibliotek.dk.

"Til opgaveskrivning på gymnasieniveau er bibliotek.dk et rigtig godt match," siger **Nanna Agergaard** fra DBC.
Foto: Poul Bergstrøm Hansen.

Nyt Netpunkt udvikles agilt

Fire releases i 2016 er optakt til nyt Netpunkt, der kommer i 2017. Ny funktionalitet tilføjes løbende.

TEKST: MARIANNE HERMANSEN

Når et nyt Netpunkt i løbet af næste år erstatter det eksisterende, vil man som bruger opleve ny og ændret funktionalitet på en række punkter. Men det er i virkeligheden det mindste af det. Langt størsteparten af udviklingen afspejler sig nemlig ikke i ny funktionalitet. Den foregår under overfladen og er nødvendig og væsentlig for at fremtidssikre Netpunkt som et af bibliotekernes helt centrale arbejdsredskaber.

Ud med monolitten – ind med webservices og databrønd

Der er tale om en grundlæggende omkodning, hvor DBC nyudvikler det

gamle Netpunkt fra et monolitisk system til open source og serviceorienteret arkitektur.

Hvor det gamle Netpunkt anvendte nogle få webservices, kommer det nye til at være fuldt baseret på en serviceorienteret løsning. Og hvor det gamle Netpunkt søgte i sin egen base, kommer det nye til at søge i databrønden.

Det nye Netpunkt kommer til at ligne bibliotek.dk men vil indeholde faciliteter, som er målrettet den professionelle bruger. Facetteret søgning, som også kendes fra bibliotek.dk, bliver en del af søgemetodikken.

Så er man som bibliotekar i forvejen fortrolig med at søge i bibliotek.dk, vil man allerede på forhånd være på hjemmebane med at søge i det nye Netpunkt. Er man mindre fortrolig med søgning i bibliotek.dk, vil der i fremtiden være to gode grunde til at blive det!

Er du informations-prof, har du brug for Netpunkt

Ind imellem lyder spørgsmålet, om der overhovedet er brug for Netpunkt, og om man ikke kunne nøjes med bibliotek.dk?

The screenshot shows the NetpunktDK search interface. At the top, there is a navigation bar with the logo 'NETPUNKTDK' and a menu icon. Below the navigation bar, there are tabs for 'Alle materialer', 'Bøger', 'Artikler', 'Film', 'E-materialer', 'Spil', 'Musik', and 'Noder'. A search bar contains the text 'placeholder_text' and a 'Search' button. To the right of the search bar is a 'Collapse search options' button. Below the search bar, there are three filter sections: 'Forfatter', 'Titel', and 'Emne', each with an input field. The 'Materialetype' section has a list of checkboxes: 'Alle typer materiale' (checked), 'bøger', 'aviser og tidsskrifter', 'artikler', 'e-materialer', 'lydbøger', 'computerspil', 'cd-rom - men ikke spil', 'film', 'musik', and 'noder'. The 'Sprog' section has a list of checkboxes for various languages: 'Alle' (checked), 'arabisk', 'bosnisk', 'bulgarsk', 'dansk', 'engelsk', 'finsk', 'fransk', 'færøsk', 'grønlandsk', 'hebræisk', 'hollandsk', 'islandsk', 'italiensk', 'kinesisk', 'norsk', 'persisk', 'polsk', 'portugisisk', 'rumænsk', 'russisk', 'serbisk', 'somali', 'spansk', 'svensk', 'thai', 'tjekkisk', 'tyrkisk', 'tysk', 'ungarsk', and 'vietnamesisk'.

Designet af det nye Netpunkt minder om bibliotek.dk.

Ligesom kokken har brug for knivskarpt værktøj, har informationsspecialisten brug for et værktøj, der lever op til kravene i de professionelle søgebehov. Her rækker bibliotek.dk ikke.

Den primære målgruppe for bibliotek.dk er slutbrugere. Derfor indeholder bibliotek.dk de typer af søgemuligheder, der passer til slutbrugerens behov lige fra Google-agtig søgning til et antal filtreringsmuligheder.

Målgruppen for Netpunkt er biblioteksprofessionelle. Og selvom bibliotek.dk i et vist omfang også dækker bibliotekarens behov i formidlingsøjemed, kan Netpunkt så meget mere af det, der er brug for i den bibliotekariske værktøjskasse, når det handler om professionel informationssøgning.

Løbende ny funktionalitet

I release 0.3, der netop er blevet tilgængelig, er antallet af inputfelter udvidet med titel, forfatter og emne, ligesom der kan afgrænses på materiale, sprog og årstal samt på baserne Folk og Forsk. Derudover kan man skanne på forfatter, titel og emne samt folde posten ud og få adgang til flere detaljer om materialet.

I efteråret tager vi fat på bestil-systemet. Frem til årets udgang kommer der yderligere en release (0.5). Imellem disse versioner lægger vi, i overensstemmelse med DBC's agile udviklingsmetoder, ny funktionalitet i drift, så snart det er testet – rundt regnet efter hvert to-ugers sprint.

Det er i høj grad Netpunkt-arbejdsgruppen, der har rådgivet og bidraget til prioriteringen af udviklingsønskerne til det nye Netpunkt. Arbejdsgruppen er sammensat af medarbejdere fra større og mindre folke-, forsknings- og uddannelsesbiblioteker.

Sidst på året og i begyndelsen af 2017, når mere funktionalitet er føjet til, trækker gruppen igen i arbejdstøjet og går i gang med at trykprøve, om det nye Netpunkt opfører sig, som det skal, og lever op til de krav og ønsker, som produktet skal indfri i en travl bibliotekshverdag.

Det nye Netpunkt afløser det eksisterende i løbet af næste år.

NETPUNKT

Den professionelle indgang

Nyt Netpunkt kommer på mange måder til at ligne bibliotek.dk, bl.a. med facetteret søgning, men indeholder samtidig faciliteter fra det eksisterende Netpunkt, der er målrettet den professionelle bruger.

Samsøgning

I Netpunkt kan man samsøge med baserne Libris, Bibsys, WorldCat, ArticleFirst og Library of Congress. Man vil kunne søge direkte i materialevurderinger og Litteraturtolkninger. Derudover har Netpunkt en sammenkædning til BOB-basen, der indeholder personfølsomme data, og som derfor ligger godt beskyttet der.

Adgang til flere poster

Netpunkt indeholder poster til fjernlån, verifikation og genbrug samt en række poster, som ikke findes i bibliotek.dk – fx accessionsposter og den nye type præaccessionsposter, som ikke bliver synlige i bibliotek.dk.

Bestil dér hvor materialet er tilgængeligt

Bestil-processen i Netpunkt er meget anderledes end i bibliotek.dk. I bibliotek.dk bestiller man hos sit afhentningsbibliotek, som videreformidler bestillingen til det långivende bibliotek. I Netpunkt bestiller bibliotekerne typisk hos centralbiblioteket, Statsbiblioteket eller et af bibliotekerne, som har materialet tilgængeligt.

I Netpunkt kan man foretage en bestilling på ikke lokaliseret og ikke verificeret materiale. Det er heller ikke en funktion, som findes i bibliotek.dk.

Se egne poster

I Netpunkt er det muligt at se poster med bibliotekets egne data samt poster i danMarc2 og Marc21.

Kommandosøgning og adgang til egne data

I Netpunkt kommer man til at kunne søge med flere typer af søgekoder, bruge flere søgeregistre til søgning og skanning, ligesom der vil være kommandosøgning i "ren" form uden underliggende, underforståede operatører eller kommandoer.

Ny platform åbner for mobil udvikling

Nyt lag i bibliotekernes fælles infrastruktur muliggør mobile løsninger oven på databrønd og webservices.

TEKST: MADELEINE SAUNTE · FOTO: LONE RASMUSSEN

”Det her er en vigtig forudsætning for den videre mobile udvikling i bibliotekerne”. Sådan siger Bettina Andersen. Hun har været DBC's projektleder for 'Den åbne platform', som DDB har bestilt på vegne af bibliotekerne. Den åbne platform er et nyt lag i den nationale infrastruktur, som gør det nemt at bygge mobile grænseflader og apps oven på de nationale webservices.

Det nye lag indeholder den nødvendige sikkerhedsstruktur, så brugerdata og andre følsomme oplysninger er beskyttet, når webservices tilgås fra mobile enheder. Fokus på mobilvenlighed har været central for udviklingen af Den åbne platform hele vejen rundt. For eksempel bliver forsidebilleder hentet i et og samme kald som de bibliografiske data for at imødekomme den meget visuelle tilgang, som i særlig grad er vigtig på de små skærme.

Mere generisk snitflade

Platformen er et API bygget oven på DBC's eksisterende nationale infrastruktur – en form for grænseflade til programmører, som man kan kode op imod.

”Ønsket har været at give mange flere mulighed for at udvikle nye digitale oplevelser til biblioteksbrugerne.

Fordi vi nu har samlet basal biblioteks-specifik funktionalitet i Den åbne platform, er det ikke længere nødvendigt at have indgående kendskab til biblioteksdomænet for at kunne lave noget fedt,” siger Bettina. Et uvildigt evalueringsfirma har efter leveringen kvalitetssikret Den åbne platform, og rost løsningen bl.a. for at være nem at tilgå for udviklere.

Samler basale funktioner i fælles lag

Den åbne platform ligger mellem grænsefladerne og webservicelaget. Meget af den grundlæggende funktionalitet, som er fælles for flere af bibliotekernes digitale produkter, er samlet i det nye lag: Søg, Vis, Login, Bestil, Forslag, osv. Det betyder, at nye grænseflader, som kobles på Den åbne platform, kan bygges 'tyndere', og kræfterne kan bruges på design og brugeroplevelse i stedet for det, der alligevel er det samme for de fleste almindelige biblioteksgrænseflader.

Den åbne platform er udviklet og leveret af DBC under projektet Mobil søg i Releaseplan 2015. DDB er bestiller på vegne af bibliotekerne og har medfinansieret projektet med DDB-midler.

Samler fælles kode: ”Den åbne platform frigør ressourcer til brugeroplevelse og design,” siger projektleder i DBC Bettina Andersen.

Infodag om Den åbne platform

6. september 2016
kl. 10.00 – 13.30

Slots- og Kulturstyrelsen
H.C. Andersens Boulevard 2,
1553 København V

Læs mere på
danskernesdigitalebibliotek.dk

DBC-NYT 03.06.2016

Hurtigt og nemt med JavaScript

Biblo er bibliotekernes nye digitale univers til store børn og tweens. DBC står for den tekniske udvikling og drift af communityet, som er realiseret i JavaScript.

TEKST: MADELEINE SAUNTE

Den 3. juni åbnede Biblo, bibliotekernes digitale univers til store børn og tweens. Her kan man ikke bare søge og låne bøger, film, musik og spil, men også tale sammen om dem, poste anmeldelser i form af tekst eller filmklip og meget andet. Biblo erstatter sitet Palles Gavebod, og den største forskel er, at det i det nye site er interaktionen mellem børnene, der er i centrum.

Nemmere, hurtigere, tyndere

Programmeringssproget JavaScript (Node), som anvendes, er meget populært blandt udviklere, fordi det er nemt at komme i gang med, og fordi det er fleksibelt at skrive og iterere i. Det har betydet, at teamet bag Biblo ret hurtigt har kunnet få noget til at gro.

Biblo og Den åbne platform

Biblo er det første produkt, som er koblet på Den åbne platform, et nyt lag i bibliotekernes infrastruktur, som gør det nemmere at bygge lette og mobile applikationer og grænseflader oven på databrønd og webservices.

Biblo er en meget tynd applikation uden sin egen database og gør i sig selv ikke ret meget andet end at sende forespørgsler videre og data retur fra den underliggende community-service. Denne måde at bygge arkitekturen op af mindre brikker gør det både nemmere at opdatere og forny de enkelte lag i takt med brugernes behov og den teknologiske udvikling, og at lokalisere og rette fejl.

Biblo drives af et konsortium af folkebiblioteker med Roskilde Bibliotekerne som projektleder, og udviklingen er finansieret af DDB-puljemidler. DBC er med i konsortiet og hovedleverandør af den teknologiske platform og udvikling og drift af Biblo.

DBC-NYHED 14.07.2016

DBC deltager i international biblioteksudvikling

TEKST: MARIANNE HERMANSEN

DBC har valgt at indgå som 'follower' i det internationale udviklingsfællesskab FOLIO (The Future Of Library Is Open). FOLIO er etableret af en række forskningsbiblioteker, universiteter, biblioteksleverandører og teknologipartnere. Formålet er at dele og bygge videre på hinandens viden, data og software i åbne licensmodeller efter samme principper som dem, DBC har arbejdet ud fra i mere end ti år – bl.a. i TING Community.

Som 'follower' får vi adgang til viden og indsigt i de udviklingsinitiativer, der foregår internationalt i FOLIO, og kan dermed bidrage til at sikre, at biblioteksinfrastrukturen i Danmark også fremover er afstemt med udviklingen internationalt.

DBC's indfaldsvinkel til FOLIO-samarbejdet er dels at følge udviklingen og vurdere, om der i FOLIO udvikles komponenter

og platforme, der også kan anvendes i den danske biblioteksinfrastruktur, og dels at sikre, at vi på nationalt plan er vidende om og i nødvendigt omfang kan tilpasse os globale initiativer, der får betydning for forskningsbibliotekerne.

Gennem en årrække har DBC været aktive medspillere i den internationale biblioteksorganisation IFLA og i udviklingen af bibliografiske formater og standarder. Deltagelsen i FOLIO er en styrkelse af vores position i international bibliotekssammenhæng, der inden for de seneste år blandt andet har konkretiseret sig i samarbejdet med OCLC om etablering af dyb integration til WorldCat, udviklingen af søgning i globale, digitale artikelsystemer gennem den nationale søgeplatform, og i samarbejdet med VIAF om udveksling af bibliografiske data.

Bits&Bytes

450.000

Så mange opdateringer kan webservicen 'Holdings Items Update' håndtere i timen i almindelig drift. Holdings Items Update er udviklet til Fælles Bibliotekssystem.

..... Servicen sørger for, at beholdningsdata kommer i databrønden med angivelse af, hvor posten befinder sig på biblioteket, og om titlen er hjemme eller udlånt.

Nye introfilm til bibliotek.dk

Vi har lavet følgende nye introfilm:

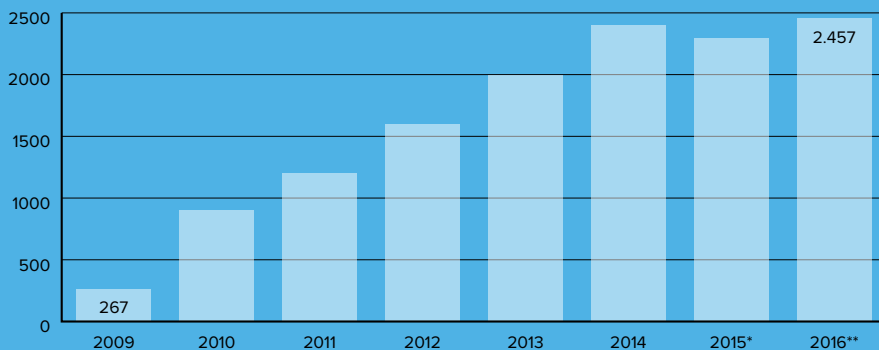
- bibliotek.dk kort fortalt
- Tips til søgning i bibliotek.dk
- Opret bibliotek.dk login
- Sådan finder du artikler i bibliotek.dk
- Sådan finder du en lydbog, en film, en node eller andre materialer
- Jeg vil gerne finde en god bog
- bibliotek.dk – tilføj sprog

Upload introfilmene til bibliotekets hjemmeside fra www.dbc.dk eller fra youtube.com/bibliotekdk.

Antal film på Filmstriben

Antallet af film, som biblioteksbrugerne kan se hjemmefra, er steget støt, siden Filmstriben lancerede denne mulighed i april 2009. Pr. 15. august 2016 er tallet 2.457 film. Til sammenligning ligger der ifølge allflicks.dk samme dato 2.243 film- og serietitler på Netflix.

* I 2015 udgik en række kort- og dokumentarfilm på Filmstriben, som nu kan ses på 'Film for Alle' fra Det Danske Filminstitut.

** 2016-tallet er foreløbigt.

KURSUS

Bibliografisk søgning i Fælles Bibliotekssystem

Som supplement til Systemtics grundkursus i Fælles Bibliotekssystem har DBC udviklet et kursus, der fokuserer på søgning.

Fælles Bibliotekssystem benytter søgesproget CQL (Common Query Language), som også bruges i DDB CMS, bibliotek.dk og den kommende version af Netpunkt.

Når du har været på kurset, ved du, hvad CQL er, og hvordan det fungerer i forhold til søgekoder, trunkering, maskering, filtrering mv.

Du vil også vide, hvordan man opsætter materialevalgslister på baggrund af en søgning. Kurset er sammensat af tavleundervisning og øvelser og er bl.a. tilrettelagt på baggrund af erfaringer fra bibliotekerne i Tårnby og Ishøj, der begge har taget Fælles Bibliotekssystem i anvendelse.

Læs nærmere og tilmeld dig på dbc.dk/kurser

